

la forma netament llatinitzant: *invadir* (a. 1457, correspondència Perpinyà-Bna., RLR I, 328); o bé, en part, aquests notaris municipals es queden a mig camí: «han *invahida* y ab escales escalada la vila de Salses», a. 1598 (RLR LX, 69, més avall diu el mateix de la vila d'Illa, si bé allí sembla haver-hi una errada que altera la forma). Lacav. (1695) ja no registra altra forma que la cultista «*invadir una ciutat; invadir lo bé alieno*», i Belv. i Lab. 1839 també (*envasir* només com a antiq.).

No és que es perdés del tot la tradició antiga, i sobretot des de la gent de L'Avenç s'ha fet un esforç per tornar-la a posar en vigor: així ja en un parell de passatges de Coromines, *Presons Imag.*: «al respectar els defectes dels nostres germans, sentirem tots *enviada* l'ànima de la dolça joia que jo sentia amanyagant les creences de la meua mare, que tant havia sofert per mi» (1.ª ed., 326.20, O. C., 924a10); *AlcM* en dona uns quants exs. en bons escriptors del primer quart del segle. Val a dir que aquest esforç encara no ha aconseguit imposar-se. S'imposarà? ¿No hi ha perill que aquesta mena de coses distreguin l'atenció del combat implacable, que no podem deixar adormir, contra els castellanismes? Això al capdavant no va ser més que una llatinització, tal com *predicar* reemplaçà *preicar* o *expedir* arraconà *espeegar*. ¿No fóra potser més prudent d'admetre com a legítims els dos duplicats, tal com donem a triar entre *invitar* i *convidar*? No oblidant que la pressió ferrissa dels inseparables *invasió* i *invasor* ha de constituir sempre un entrebanc formidable contra la popularització i generalització d'*envair*.

DERIV.: *Envaiement*. A penes usat: sempre s'ha preferit *invasió*, la forma que ja usava StVicentF (veg. a la cita donada, cf. *invasia*, *AlcM*). *Invasori* (Eixim.); *invasible*, *invasiu*. *Invasor* [1803, Belv.].

Evadir [1695, Lacav.], pres del ll. *evadère* 'escapar-se', altre deriv. de *vadere*. *Evasió* [1695, id.]; ja en B. Metge, *evasions* (*Somni*, Riq.250.13)]; *evasiu*; *evasiva*.

Envaixellar, V. *vas* *Envalentir*, V. *valer* *Envalisar*, V. *valisa* *Envanèir*, *envaniment*, *envanir*, -nit, V. *va* *Envant*, V. *avant* *Envàs*, *envasador*, *envasar*, V. *vas* *Envasir*, V. *envair*

ENVEJA, del ll. *INVÏDIA* id., derivat d'*INVÏDÈRE* 'mirar amb mals ulls, envejósament', i aquest, de *VIDERE* 'veure'. □ 1.ª doc.: orígens.

«Aquel qui à caritat no à *enveja* a nula re-e no mou barala a nul om», *Homilies* (2r17). També en Llull, Muntaner, Eiximenis: «*enveja* és tristior e desplaer del bé de son proisme; mas accídia és tristior del propri bé spiritual» (*Terç*, 190). Es mantingué també amb aquesta forma fonètica, d'evolució hereditària, també en oc. i port. *enveja*, mentre que en les altres llengües rom. s'introduïren formes més o menys influïdes pel llatí. Usual avui en tot el territori lingüístic.

DERIV.: *Envejar* [orígens, Llull]; ací apareix també amb un sentit atenuat 'desitjar': «lo cellerer dix al abat que totes les vegades que passava per aquell loc, *envejava* que aquell loc fos de lur badia, cor molt hi

hauria noble granja», *Blañq.* (NCL II, 12.24), ço que endemés no és estrany ni als usos antics del substantiu *enveja*, ni als d'altres llengües romàniques (cf. fr. *envie* 'ganes de ...'). *Envejable*. *Envejós* [Llull, BMetge, StVicentF, *Serm.* I, 225.10; i sovint en JoMartorell]: «lo peccat de *enveja* té moltes branques, per aquells cruels *envejosos* qui tenen dol e despit del bo e virtuós cavaller» [Ag. I, 367], «Déu piadós e misericordiós te vulla guardar de les mans de aquell famejant leó, duch de Macedònia, home molt cruel e *envejós*» (II, 48; i encara II, 40), *Envejigues*. Per a un representant de la família d'aquest mot amb fonètica mossàrab, veg. supra, s. v. *emmendori*.

Envelada, *envelador*, + *envelall*, + *envelallar* (-ai[ar]) 'cobrir amb arbúcia', *envelament*, *envelar*, *envelat*, V. *vel* *Envelleir*, *envellir*, -llit, V. *vell* *Envellutar*, -tat, V. *vellut* (VELLÓ) *Envencar*, V. *avenc* *Envenció*, V. *venir* *Envengues* (?), V. *venjar* *Envenir*, V. *venir* *Eventajolar* mall.?, sembla una alteració o derivat d'*avantatjar* (a base de l'*envant* mall. = *avant*), format com *enfuriolar-se* (*enfor-*, AMAlcover) d'*enfuri(a)r-se*, o per encreuament amb *engarjolar* o mots semblants *Enventar*, V. *vent* *Enventari*, *enventariar*, V. *inventari* (VENIR) *Enventir*, V. *vent* *Enventrellar*, -llat, V. *ventre* *Envenzió*, V. infra *envergit* *Enverar*, -at, V. *vari* *Enverdancar*, *enverdascar*, *enverdir*, V. *verd* *Enverdissar* men., V. *baridissa* *Envergar*, V. *verga*

Envergit 'guerxat (la fusta, etc.): ja vaig tractar detingudament d'aquest mot i formes anàlogues balears i val. (potser mossarabismes) en E. T. C. II, 224-5, i val més i basta remetre-hi; afegint-hi, però, el complement de dos mots relacionats, que allí no es tingueren en compte. Maestr. *fer envenzió* 'torce's, corbar-se una fusta, perdre la verticalitat una paret, un pal, un que va a cavall' (GaGirona, Voc.), «decantar-se a un costat, desviar-se, fer-se curvo lo que era recte» (*Seidia*, 280); d'altra banda *delingir* a Albaida 'cedir la fusta' (*AlcM*), que caldria comprovar si no és mala grafia de g per ç (aquest potser contaminat per LENTUS 'flexible' i la seva família?) *Envergonyar*, V. *vergonya* *Envergulat* (DAG.) mala grafia per *embargolat* (EMBARGAR) *Enverinador*, *enverinament*, *enverinar*, V. *verí* *Envermellir*, *envermellonar*, V. *vermell* *Envernigat*, eiv., sembla que està per **enverinegat* (VERI) (potser aplicat primer a insectes i rèptils).

Envernissada, *envernissar*, -nissat, V. *vernís* *Enverolar*, V. *vari* *Enverrimar*, V. *verrim* (VERRO) *Envers*, *enversament*, *enversar*, *enversari*, V. *vessar* *Envertolat*, V. *vèrtola* *Envès*, V. *vessar* *Envescada*, *envescament*, *envescar*, V. *vesc* *Envesperit*, V. *vespa* *Envesprir*, V. *vespre* *Envestat*, *envestida*, *envestidor*, *envestidura*, V. *vestir*

Envestigat 'abrigat amb massa roba', encreuament d'*envestat* 'que porta una gran vesta' i *vestit* amb *abrigat* (no existeix un sufix -igat, i si hi ha cap influència d'*investigar* és poc important i a posteriori) *Envestir*, V. *vestir* *Envetar*, V. *vetà* *Envetllar* 'seduir una dona' (DAG.), veg. *violat*, del